

<http://revped.ise.ro>

Print ISSN 0034-8678; Online ISSN: 2559 - 639X

FREEDOM

Libertate

Monica CUCIUREANU

Journal of Pedagogy, 2024 (2), 29 - 32

The online version of this article can be found at: <https://revped.ise.ro/category/2024-nr-1-2-lxxii-2/>

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.
To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Published by:

**CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
UNITATEA DE CERCETARE ÎN EDUCAȚIE**

<http://www.ise.ro/>

<https://rocnee.eu/>

Further information about *Revista de Pedagogie* – *Journal of Pedagogy* can be found at:

Editorial Policy: <http://revped.ise.ro/editorial-policy/>

Author Guidelines: <http://revped.ise.ro/en/author-guidelines/>

LIBERTATE

Monica Cuciureanu*

Unitatea de Cercetare în Educație
Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație
București, România
monica.cuciureanu@ise.ro

Cum fiecare relație este menită să apară și să se dezvolte într-o anumite conjunctură, mi se pare firesc să-l rememorez pe domnul Viorel Nicolescu în contextul anilor '90, adică în contextul reînființării Institutului de Științe ale Educației (I.S.E.). Bucuria de a fi scăpat de un regim totalitar, opresiv, dezumanizant, precum și speranța unui nou început, marcat de entuziasm, elan creator, infinit potențial se simțea la nivelul societății, în ansamblu. La nivelul instituției în care mă angajasem ca proaspătă absolventă a studiilor universitare – cu atât mai mult. Politica de „resurse umane” din acele vremuri a fost de a angaja dintre cercetătorii fostului Institut de Științe Pedagogice, desființat în anii '80, cercetători cu experiență și verticalitate, profesioniști necompromiși politic, și personal tânăr, cu diferite specializări și domenii de expertiză. În acel context, grija pentru libertatea de a crește și a ne dezvolta profesional am apreciat-o în mod deosebit. A fost o preocupare constantă a cercetătorilor din conducerea I.S.E., din care făcea parte și domnul Nicolescu, de a ne asigura un cadru propice dezvoltării profesionale, între altele prin realizarea unei biblioteci instituționale și facilitarea lecturilor de specialitate, participarea la diferite evenimente științifice în țară și străinătate, organizarea unor parteneriate instituționale relevante și participarea la seminare și cursuri de formare profesională. Nu în ultimul rând trebuie menționate libertatea de a propune teme de cercetare, de a ne manifesta ca oameni de știință, de a propune și susține programe de formare pentru cadrele didactice, precum și încurajarea conectării cu realitatea practicilor educaționale, cu școala, aspect atins doar tangențial pe parcursul formării inițiale.

* Cercetător științific, dr., Unitatea de Cercetare în Educație, Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație, București, România.

În 1991-1992, Ministerul Educației a solicitat realizarea unui studiu prin care să se investigheze principalele alternative educaționale care se dezvoltaseră în ultimele decenii în Europa de Vest, un spațiu cultural și profesional aflat dincolo de „cortina de fier”, la care mult timp nu avuseserăm acces. Aceste modele pedagogice puteau servi drept sursă de inspirație pentru reformarea învățământului românesc de după decembrie 1989. Lucrarea a apărut sub coordonarea doamnei Ioana Herseni în 1992, sub titlul „Modele pedagogice alternative” și a beneficiat de supervizarea științifică a domnului Viorel Nicolescu. Ea a reprezentat un moment de cotitură pentru unii dintre cercetătorii care au colaborat la realizarea sa, în sensul că a generat apoi proiecte pentru dezvoltarea în România a unora dintre modelele pedagogice descrise la nivel teoretic în respectivul studiu. Datorită nevoii acute resimțite de cadrele didactice de a schimba metodele de lucru, de a actualiza și dinamiza procesul de educație realizat în grupă/ clasă, precum și a faptului că nu începuse încă era digitală, în care informația să fie atât de ușor accesibilă cum este astăzi, cererea pentru informații și cursuri de formare continuă privind alternativele educaționale a explodat. În lucrarea „Alternativele educaționale din România”, Gheorghe Felea descria situația specială din România „unde alternativele educaționale au devansat inițiativele legislative sau normative” (Felea, 2003, pag. 26).

Domnul Viorel Nicolescu a considerat că promovarea pluralismului educațional este o prioritate pentru sistemul românesc de învățământ. Așa cum în politică existența mai multor partide poate crea premisa democrației, lăsând individului posibilitatea de a opta în funcție de convingerile sale, de evoluția societății și de programele politice adaptate acestei evoluții, tot la fel se manifestă și pluralismul educațional ca un semn al democrației în educație. Prin existența mai multor modele pedagogice, părinții dobândesc posibilitatea și libertatea de a opta cu privire la modelul de educație cel mai potrivit pentru propriul copil, alegere făcută în funcție de valorile și convingerile la care aderă familia, dar și de alți factori, precum oferta educațională, resursa umană, programul, distanța față de domiciliu etc. Această libertate nu s-a manifestat dintru început, ci progresiv. În timp, părinții au învățat că aveau această libertate și ce puteau face cu ea și au devenit din ce în ce mai atenți la anumite aspecte educaționale, pe care în trecut nu le putuseră influența. Odată cu această libertate de opțiune a apărut și responsabilizarea mai mare pentru colaborarea cu școala și influența crescută pe care aceștia au dobândit-o în comunitatea educațională.

Este meritul domnului Viorel Nicolescu de a fi promovat colaborarea dintre diferitele entități care gestionau dezvoltarea alternativelor educaționale la nivelul țării noastre. A recunoscut totodată și integritatea fiecărui model pedagogic, nevoia alternativelor de a-și determina propriul parcurs și organizarea specifică. Tot el a avut un rol important în 1999-2000, când s-a constituit Comisia Națională pentru Alternative Educaționale (C.N.A.E.), al cărei președinte a și fost. Din această structură făceau parte reprezentanți ai Ministerului Educației și ai celor șase alternative educaționale recunoscute în țara noastră prin legile educației. A manifestat întotdeauna deschidere, solicitudine și echidistanță față de toate alternativele educaționale, încurajând în mod repetat colaborarea (și nu competiția!) dintre ele și în raport cu învățământul „de masă”, „tradițional”, care putea beneficia în cele din urmă de infuzia de idei, metode și tehnici inovative, pilotate și testate, în măsura în care acestea răspundeau unor cerințe și nevoi actuale ale beneficiarilor și actorilor educaționali. Împreună, asociațiile și organizațiile care gestionau alternativele educaționale puteau să-și facă auzită vocea mai bine, iar Regulamentul de organizare și funcționare a alternativelor educaționale în România a fost rezultatul unui efort comun al membrilor C.N.A.E. din acea vreme. În cadrul conferințelor naționale pentru alternative educaționale, domnul Nicolescu a promovat în mod repetat ideea de pluralism pedagogic, a contribuit semnificativ la apariția unor articole și capitole în publicații de specialitate și a încurajat în permanență ceea ce s-ar putea numi mișcarea de inovare a școlii românești prin alternativele educaționale.

Cu un desăvârșit har de povestitor pleca de la pilde simple, povești cu tâlc și vorbe celebre ale unor mari gânditori – pentru a ne pune pe gânduri. Cu eleganță se mișca pe tărâmul ideilor – pentru a ne atrage în lumea lor minunată. Cu discreție și bunătate se manifesta față de cei din jur – pentru că așa îi era felul. Cu generozitate împărțea din comorile culturale pe care le descoperise – pentru că îi plăcea să se bucure de ele împreună cu alții. Iar dragostea sa viscerală pentru libertate, care i-a marcat întreaga existență, l-a făcut să găsească mereu calea optimă de a se raporta la cei din jur, respectându-le propria libertate și stimulându-le dezvoltarea – pentru care a dobândit admirația și recunoștința lor.

Bibliografie

- Felea, Gh. (Coord.). (2003). *Alternativele educaționale din România*. Editura Triade.
- Regulament din 23 septembrie 2024 de organizare și funcționare a învățământului preuniversitar alternativ, Monitorul Oficial nr. 981/1.10.2024.
<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/288991>

The online version of this article can be found at:
<http://revped.ise.ro/category/2024-en/>

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

*To view a copy of this license, visit
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>
or send a letter to Creative Commons,
PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.*

Versiunea online a acestui articol poate fi găsită la:
<http://revped.ise.ro/category/2024-ro/>

Această lucrare este licențiată sub Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

*Pentru a vedea o copie a acestei licențe, vizitați
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>
sau trimiteți o scrisoare către Creative Commons,
PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, SUA.*